

MALİ ANALİZ TEKNİKLERİ

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

- Bu başlık altında; oran analizi dışındaki, analiz teknikleri kullanılarak elde edilmiş analiz değerlerine bağlı kalınarak yapılabilecek bazı karşılaştırmalar ve bu karşılaştırmalar sonucu ulaşılabilecek bazı yorumlar ve sonuçlar ile ilgili örnekler verilecektir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

- Aralarında anlamlı ilişkiler kurulabilecek hesaplar veya hesap gruplarına ait burada ele alınanlar dışında çok sayıda başka bakış açılarıyla da yorumun yapılması mümkündür.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

- Burada ifade edilen bakış açıları, kullanılan analiz tekniği elverdiği ölçüde kullanılabilecek genel ilişkilere dayalıdır.
- Ayrıca, bakış açılarınının yapılacak analizin amacına bağlı olarak da değişeceği de unutulmamalıdır.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- Dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki fark net işletme sermayesidir.
- Net işletme sermayesi, bir işletmenin **likidite** yeterliliğini göstermektedir.
- Dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynaklar karşılaştırılarak işletmenin likidite düzeyi veya likidite düzeyinde meydana gelen değişimlerin etkileri yorumlanabilir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Dönen varlıklar ile duran varlıkları arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- İşletmenin aktif yapısı içinde dönen varlıkların ağırlığı (oranı) arttıkça işletmenin bir **ticaret işletmesine** benzeyecek şekilde değişim gösterdiği, aktif yapısı içinde duran varlıkların ağırlığı (oranı) arttıkça da işletmenin **bir üretim işletmesine** benzeyecek şekilde değişim gösterdiği yorumları yapılabilir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Dönen varlıklar ile duran varlıkları arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- Ticaret işletmeleri; daha çok emek yoğun bir üretim anlayışına sahip, daha yüksek birim değişken maliyetlere sahip olan, ölçeği (üretim kapasitesi) küçük olan, toplam sabit maliyetleri görece olarak düşük olan işletmeleri düşündürür.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Dönen varlıklar ile duran varlıkları arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- Üretim işletmeleri; daha çok teknoloji yoğun bir üretim anlayışına sahip, daha düşük birim değişken maliyetlere sahip olan, ölçeği (üretim kapasitesi) büyük olan, toplam sabit maliyetleri görece olarak yüksek olan işletmeleri düşündürür.
- Üretim işletmelerinin faaliyet riskleri görece olarak daha yüksektir. Ancak üretim işletmelerinin de kâr marjı (veya katkı payı) daha yüksektir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Yabancı kaynaklar ile özkaynaklar arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- Yabancı kaynakların özkaynaklara göre daha fazla olması işletmenin borç ağırlıklı bir **finansman modeli** tercihinde bulunduğunu gösterir.
- Borç ağırlıklı finansmanın; işletmeye faiz yükü doğuracağı, dönem kârını azaltacağı, artan borcun işletmenin riskini artırabileceği, buna bağlı olarak işletmenin kredibilitesinin (kredi değerliliğinin veya ratinginin) düşeceği yorumları yapılabilir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Duran varlıklar ile uzun vadeli kaynaklar (sürekli sermaye) arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- İşletmenin duran varlıklarının sürekli sermaye tarafından finanse edilmesi hatta dönen varlıkların bir kısmının da sürekli sermaye tarafından finanse edilmesi beklenmektedir.
- Bu durum **işletme yatırımlarının vadelerine uygun kaynaklarla finanse edilesi** ilkesine ne ölçüde uyulmuş olduğunun anlaşılması yanısıra likidite durumu değerlendirmeleri bakımından da anlamlıdır.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Alınan sipariş avansları ile verilen sipariş avansları arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- Bu karşılaştırma, işletmenin satıcılarına ve alıcılarına karşı **pazarlık gücünün** düzeyi hakkında bir değerlendirme yapma olanağı vermektedir.
- Örneğin, alınan sipariş avanslarının görece olarak yüksek olması işletmenin alıcılarına karşı yüksek bir pazarlık gücü olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

Ticari alacaklar ile ticari borçlar arasında anlamlı bir ilişki vardır:

- Bu karşılaştırmadan hareketle, işletmenin kısa veya uzun vadeli ticari borç-alacak ilişkilerindeki pozisyonunun; müşterilerini finanse etmek şeklinde mi, kendisini satıcılara finanse ettirmek şeklinde mi gibi olduğu değerlendirilir.
- Ticari borçlar, ticari alacaklardan daha büyük ise kendisini satıcılara finanse ettirmek gibi bir avantajı kullanabildiği yorumu yapılabilir. Ticari borçların, ticari alacaklardan daha büyük olmasının işletmenin kredibilitesini azaltacağı yorumu da yapılabilir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

- **Brüt Satışlar - Satış İskontoları arasında anlamlı bir ilişki vardır:**
- İşletmenin karşı karşıya kaldığı rekabet koşulları ağırlaştıkça, satış iskontolarının artacağı beklenir
- Bu yoruma ulaşabilmek için brüt satışlardaki artışa göre satış iskontolarındaki artış oranının daha yüksek olması gerekir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

- **Brüt Satışlar - Satıştan İadeler arasında anlamlı bir ilişki vardır:**
- Satıştan iadeler, işletmenin sattığı ancak müşteri beklentilerini karşılamadığı için iade edilen ticari malları ifade etmektedir.
- Satıştan iadelerdeki artışlar, işletmenin üretim **kalitesi** ile ilgili bir sorun olduğu şeklinde değerlendirilir.
- Burada da satış iskontolarında belirttiğimiz gibi; bu yorumu yapabilmek için, brüt satışlardaki artışa göre satıştan iadelerdeki artış oranının daha yüksek olması gerekir.

Mali Analiz Tekniklerinde

Bakış Açıları

- Analiz edilmiş finansal tablo verilerini yorumlanması ile ilgili şimdiye kadar yapmış olduğumuz değerlendirmeler, temel bir bakış açısının ortaya konulması amacını taşımaktadır.
- Gerçek yaşamda yorumlar ve ilgili saptamalar yapılırken, finansal tablolar analizi ile ilgili dolaylı ve dolaysız ön koşulların sağlanmış olması gerekir.